

การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม*

A Study on Performance of Inclusive Schools Project

วันทนีย์ บางเสน (Wantanee Bangsaen)**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวมและเสนอแนะการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้กลุ่มตัวอย่าง 276 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นเรียนรวม จำนวน 1 คน และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีจำนวน 4 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-Test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวม และรายกลุ่มบุคลากร โดยครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม ส่วนครูประจำชั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นคุณภาพของการจัดการเรียนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือประเด็นคุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ส่วนประเด็นคุณภาพของการได้รับบริการเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ผลเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม มีดังนี้ 1) ผลการดำเนินงานในภาพรวม ครูการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม 2) ผลการดำเนินงานในรายประเด็น พบว่าประเด็นคุณภาพของการได้รับบริการเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ครูการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม

* วัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษาผลการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ระดับประถมศึกษา

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

Assistant Director, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University.

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม มี 5 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนควรจัดระบบและกระบวนการให้ความช่วยเหลือเด็กให้ตรงตามความต้องการของนักเรียน จัดให้มีนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะมาช่วยโรงเรียน ควรเน้นพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าวิชาการ สร้างเจตคติความรู้ความและเข้าใจ ที่ถูกต้องให้ผู้ปกครอง และโรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน

คำสำคัญ: ผลการดำเนินงาน โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ความคิดเห็น

Abstract

The objectives of this research were to study and compare the opinions of directors, special education teachers, general teachers, and class teachers regarding the performance of the Inclusive School Project in Thailand and to compile and propose suggestions for the implementation of the project. 276 samples were collected using multi-stage sampling. Each sample included 1 director, 1 special education teacher, 1 general teacher, and 1 class teacher from Inclusive School Projects during academic year 2016. The research instrument included 4 different types of questionnaires created by the researcher. The descriptive statistics for quantitative data used in this research comprised frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and F-Test. The research findings were as follows.

1. The overview and the personnel opinions on the performance of the Inclusive Schools Project revealed high opinions in general and in all aspects of study. The special education teachers had the highest opinions, next were the directors and general teachers, followed by the class teachers who had the lowest opinions. Overall the subjects rated performance at a high level, providing inclusion at the highest level, the development of students with special needs and service quality were rated at the lowest level.

2. For the performance comparison of the Inclusive School Projects overall, special education teachers and director affected the difference at a statistically significant .05 with class teachers, and general teachers. For the performance comparison of the Inclusive School Projects on the service quality to students with special needs aspect, special education teachers and director affected the difference at a statistically significant .05 with class teachers, and general teachers.

3. There were 5 suggestions in developing the performance of the Inclusive Schools Project: provide a better system and intervention process, increase professional cooperation, focus on life skills more than academic skills, develop positive attitudes, and build personnel relationships.

Keywords: Performance, Inclusive Schools, Student with Special Needs, Opinion.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้แสดงเจตนารมณ์ในการยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้น โดยในหมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิ และมีโอกาสเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือผู้ด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิ และมีโอกาสในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ และกำหนดการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการดังกล่าวให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553: 3) ประกอบกับมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ที่บัญญัติไว้ว่าเพื่อให้คนพิการทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ และเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละประเภทความพิการในทุกประเภทและรูปแบบการศึกษารูปแบบใดก็ได้ให้ทั่วถึง และเสมอภาค รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการศึกษาสำหรับคนพิการในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทการพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการให้ครอบคลุมทุกระดับและประเภทความพิการ ให้สถานศึกษาทุกระดับจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความเสมอภาค โอกาสในการเข้ารับบริการทางการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสม

โรงเรียนในระดับประถมศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการ เปิดโอกาสทางการศึกษาโดยมีการรับเด็กพิการเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2547 กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายในการสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนที่จัดการเรียนร่วมโดยจัดทำ “โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม” ขึ้น โดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคัดเลือกโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคัดเลือกโรงเรียนเรียนร่วมที่มีศักยภาพเป็นโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาการจัดการเรียนร่วมได้ขยายตัวไปยังโรงเรียนทุกระดับอย่างกว้างขวาง ต่อมาในปีการศึกษา 2556 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม เพื่อให้เด็กพิการทุกคนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคลในรูปแบบ “โรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม” ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับสิทธิและได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาค มีการบริหารจัดการที่เหมาะสมในโรงเรียนและในห้องเรียนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยยึดหลักปรัชญาของการอยู่ร่วมกัน (Inclusion) โดยเน้นให้มีการนำบริการสนับสนุนต่าง ๆ มาจัดในกระบวนการเรียนการสอน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนพิการ ทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับโรงเรียนใกล้เคียงที่รับเด็กพิการเข้าเรียนด้วย และเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรวมกันได้อย่างไม่แบ่งแยกและเลือกปฏิบัติ โดยในปีการศึกษา 2556 ได้คัดเลือกโรงเรียน

ต้นแบบการเรียนรวม จำนวน 455 โรงเรียน จากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และในปีการศึกษา 2557 ได้ขยายเพิ่มเป็นจำนวน 1,228 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 905 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 272 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ จำนวน 51 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2558: 2) ครอบคลุมทุกอำเภอในทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อพัฒนาให้เป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (Student support services: SSS) หรือ Support Unit พร้อมทั้งได้จัดสรรงบประมาณ และกำหนดกรอบดำเนินการของโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมดังกล่าว

จากการที่โครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมได้ดำเนินการมาแล้วครบ 3 ปีการศึกษา ผู้วิจัยมีแนวคิดที่จะศึกษาผลการดำเนินงานของโครงการจึงได้ประสานกับ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษา รวมทั้งประเมิน วิจัย และพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของคนพิการ ในการที่จะศึกษาผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมตามความคิดเห็นของบุคลากรของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวม ประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรวมให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม
3. เพื่อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** การศึกษาวิจัยในครั้งนี้หน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) หรือประชากรของการวิจัย คือโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปีการศึกษา 2559 จำนวน 905 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยบุคลากรของโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรวมของโรงเรียน 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้นเรียนรวม และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 276 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการ

โรงเรียน จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นเรียนรวม จำนวน 1 คน และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม จำนวน 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 1,104 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม ในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1 คุณภาพของการให้บริการเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 2.2 คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 2.3 คุณภาพของการจัดการเรียนรวม

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ครูการศึกษาพิเศษ 3) ครูประจำชั้นเรียนรวม และ 4) ครูผู้สอนชั้นเรียนรวม

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) คุณภาพของการให้บริการเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 2) คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ
- 3) คุณภาพของการจัดการเรียนรวม

วิธีการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม(Questionnaire) มีจำนวน 4 ชุด ตามลักษณะของบุคลากรผู้ให้ข้อมูล แต่ละชุดประกอบด้วย 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (check list) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับคุณภาพของผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม จำนวน 3 ประเด็น แต่ละประเด็นประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบปลายเปิด การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถาม ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และจัดส่งกลับภายในเวลาที่กำหนด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนหรือการวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-Test) โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (SPSS for Windows) ส่วนข้อมูล เชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการจัดกลุ่มตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (Qualitative themes)

ผลการวิจัย

1. ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม มีดังนี้

1.1 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มบุคลากร พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม โดยครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.24) รองลงมาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.17) และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม (ค่าเฉลี่ย 4.12) ส่วนครูประจำชั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11)

1.2 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมในรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นคุณภาพของการจัดการเรียนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 4.27) รองลงมาคือ ประเด็น คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ส่วนประเด็นคุณภาพของการให้บริการเพื่อการพัฒนาที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.05) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มบุคลากร พบว่าในทุกประเด็นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกกลุ่มโดยครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนชั้นเรียนรวม และครูประจำชั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.3 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม ในแต่ละตัวบ่งชี้คุณภาพในภาพรวมของทุกกลุ่มบุคลากร พบว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ (ค่าเฉลี่ย 4.46) รองลงมา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/โรงเรียนได้อย่างมีความสุข (ค่าเฉลี่ย 4.37) และ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย 4.36) ส่วนตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานต่ำที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ตัวบ่งชี้ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น (ค่าเฉลี่ย 4.00) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.76) และตัวบ่งชี้ นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด ฯลฯ มีผลการดำเนินงานต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.61)

1.4 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมแต่ละตัวบ่งชี้คุณภาพ จำแนกตามกลุ่มบุคลากร พบว่า ตัวบ่งชี้ที่นักเรียนได้รับการการคัดกรองตามประเภทความพิการ มีบุคลากรสองกลุ่ม ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 และ 4.54 ตามลำดับ และตัวบ่งชี้ นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฟีกพูด ฯลฯ มีบุคลากรหนึ่งกลุ่ม คือ ครูประจำชั้น มีความคิดเห็นว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 ส่วนที่เหลืออยู่ในมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1-5

ตาราง 1 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. คุณภาพของการให้บริการเพื่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ			
1.1 นักเรียนได้รับการการคัดกรองตามประเภทความพิการ	4.46	.81	มาก
1.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการจัดเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	4.26	.71	มาก
1.3 นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฟีกพูด ฯลฯ	3.61	1.20	มาก
1.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.16	.81	มาก
1.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อม ที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด	3.76	.93	มาก
รวม	4.05	.64	มาก
2. คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ			
2.1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.19	.73	มาก
2.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น	4.00	.75	มาก
2.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.09	.71	มาก
2.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.36	.65	มาก
2.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรักและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.22	.67	มาก
รวม	4.17	.57	มาก

ตาราง 1 (ต่อ)

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
3. คุณภาพของการจัดการเรียนรวม			
3.1 นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจ ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใน การเรียน และในการร่วมกิจกรรม	4.41	2.03	มาก
3.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/โรงเรียนได้อย่างมีความสุข	4.37	.66	มาก
3.3 โครงการโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวมบรรลุตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	4.15	.70	มาก
3.4 ความพึงพอใจของท่านในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม	4.26	1.18	มาก
3.5 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนรวม	4.19	.70	มาก
รวม	4.27	.72	มาก
รวมทุกประเด็น	4.16	.53	มาก

ตาราง 2 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวม ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. คุณภาพของการให้บริการเพื่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ			
1.1 นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ	4.54	.58	มากที่สุด
1.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการจัดเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	4.30	.65	มาก
1.3 นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น บริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด ฯลฯ	3.67	1.09	มาก
1.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.13	.82	มาก
1.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด	3.78	.90	มาก
รวม	4.08	.61	มาก

ตาราง 2 (ต่อ)

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
2. คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ			
2.1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.24	.72	มาก
2.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น	3.92	.78	มาก
2.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.05	.67	มาก
2.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.39	.65	มาก
2.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรักและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.23	.67	มาก
รวม	4.16	.58	มาก
3. คุณภาพของการจัดการเรียนรวม			
3.1 นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจ ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการเรียน และในการร่วมกิจกรรม	4.33	.65	มาก
3.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/โรงเรียนได้อย่างมีความสุข	4.41	.58	มาก
3.3 โครงการโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวมบรรลุตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	4.14	.67	มาก
3.4 ความพึงพอใจของท่านในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม	4.22	.64	มาก
3.5 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เรียนรวม	4.19	.67	มาก
รวม	4.26	.53	มาก
รวมทุกประเด็น	4.17	.43	มาก

ตาราง 3 สรุปผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ตามความคิดเห็นของครูการศึกษาพิเศษ

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. คุณภาพของการได้รับบริการเพื่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ			
1.1 นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ	4.65	.59	มากที่สุด
1.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการจัดเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	4.37	.72	มาก
1.3 นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด ฯลฯ	3.72	1.31	มาก
1.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.38	.73	มาก
1.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อม ที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด	3.97	.86	มาก
รวม	4.22	0.60	มาก
2. คุณภาพของการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ			
2.1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล	4.28	.67	มาก
2.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น	4.07	.73	มาก
2.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ตามแผนการ จัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.21	.68	มาก
2.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.38	.64	มาก
2.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรักและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.26	.63	มาก
รวม	4.24	.54	มาก
3. คุณภาพของการจัดการเรียนรวม			
3.1 นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจ ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการเรียน และในการร่วมกิจกรรม	4.50	2.08	มากที่สุด
3.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/ โรงเรียนได้อย่างมีความสุข	4.38	.66	มาก
3.3 โครงการโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวมบรรลุตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	4.24	.68	มาก
3.4 ความพึงพอใจของท่านในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม	4.31	.69	มาก
3.5 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในการพัฒนาเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ เรียนรวม	4.19	.67	มาก
รวม	4.26	.53	มาก
รวมทุกประเด็น	4.24	.43	มาก

ตาราง 4 สรุปผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ตามความคิดเห็นของครูประจำชั้น

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. คุณภาพของการได้รับบริการเพื่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ			
1.1 นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ	4.45	.69	มาก
1.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการจัดเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	4.13	.77	มาก
1.3 นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด ฯลฯ	3.48	1.28	ปาน กลาง
1.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.03	.81	มาก
1.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อม ที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด	3.63	1.00	มาก
รวม	3.95	0.68	มาก
2. คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ			
2.1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล	4.12	.81	มาก
2.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น	4.05	.78	มาก
2.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ตามแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.04	.81	มาก
2.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.35	.70	มาก
2.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรักและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.16	.71	มาก
รวม	4.14	0.64	มาก
3. คุณภาพของการจัดการเรียนรวม			
3.1 นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจ ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ในการเรียน และในการร่วมกิจกรรม	4.26	.76	มาก
3.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/ โรงเรียนได้อย่างมีความสุข	4.38	.72	มาก
3.3 โครงการโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวมบรรลุตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	4.11	.78	มาก
3.4 ความพึงพอใจของท่านในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม	4.23	.75	มาก
3.5 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในการพัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ เรียนรวม	4.17	.74	มาก
รวม	4.23	0.64	มาก
รวมทุกประเด็น	4.11	0.59	มาก

ตาราง 5 สรุปผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นเรียนรวม

ประเด็น/ตัวบ่งชี้คุณภาพ	ผลการดำเนินงาน		
	\bar{X}	SD	ระดับ
1. คุณภาพของการให้บริการเพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ			
1.1 นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ	4.20	1.14	มาก
1.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการจัดเข้าชั้นเรียนอย่างเหมาะสม	4.23	.71	มาก
1.3 นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฟีกพูด ฯลฯ	3.57	1.12	มาก
1.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.11	.79	มาก
1.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อม ที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด	3.69	.92	มาก
รวม	3.95	.64	มาก
2. คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ			
2.1 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล	4.13	.68	มาก
2.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น	3.95	.68	มาก
2.3 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ตามแผน การจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล	4.07	.64	มาก
2.4 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้	4.31	.64	มาก
2.5 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษรักและเห็นคุณค่าในตนเอง	4.21	.66	มาก
รวม	4.14	.58	มาก
3. คุณภาพของการจัดการเรียนรวม			
3.1 นักเรียนทั่วไปมีความเข้าใจ ให้การยอมรับและให้ความร่วมมือช่วยเหลือ เพื่อนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ใน การเรียน และในการร่วมกิจกรรม	4.33	.67	มาก
3.2 นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/ โรงเรียนได้อย่างมีความสุข	4.31	.68	มาก
3.3 โครงการโรงเรียนต้นแบบจัดการเรียนรวมบรรลุตามวัตถุประสงค์/เป้าหมาย	4.12	.66	มาก
3.4 ความพึงพอใจของท่านในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม	4.36	2.29	มาก
3.5 ผู้ปกครองและชุมชนมีความพึงพอใจในการพัฒนานักเรียนที่มี ความต้องการพิเศษ เรียนรวม	4.19	.68	มาก
รวม	4.25	.82	มาก
รวมทุกประเด็น	4.12	.56	มาก

2. เปรียบเทียบผลของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม มีดังนี้

2.1 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมในภาพรวม ครูการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม

2.2 ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมในรายประเด็น พบว่าประเด็นคุณภาพของการได้รับบริการเพื่อการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม ส่วนประเด็นคุณภาพของการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และประเด็นคุณภาพของการจัดการเรียนรวมไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 โรงเรียนควรจัดระบบและกระบวนการให้ความช่วยเหลือเด็กให้ตรงตาม ความต้องการของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้นและช่วยเหลือตนเองได้และดำเนินการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง

3.2 จัดให้มีนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะมาช่วยโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาการด้านต่างๆเพิ่มมากขึ้น และช่วยเหลือตนเองได้

3.3 การพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษควรเน้นพัฒนาทักษะชีวิตมากกว่าวิชาการ

3.4 โรงเรียนต้องสร้างเจตคติ สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องให้ผู้ปกครอง ในการพัฒนาบุตรหลาน และมีส่วนในการสนับสนุนให้เรียนในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข

3.5 โรงเรียนต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน ครูให้ความรู้ผู้ปกครอง ให้ผู้ปกครองเข้าใจและยอมรับ เพื่อช่วยในการดูแลนักเรียนให้ได้รับการพัฒนาทักษะชีวิตผู้ และสนับสนุนให้เรียนในชั้นที่สูงขึ้น หรือส่งต่อโดยการฝึกอาชีพ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการการศึกษาผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวมดังกล่าวมีประเด็นที่สำคัญ นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม

ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.16) เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มบุคลากร พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม โดยครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.24) รองลงมาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน (ค่าเฉลี่ย 4.17) และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม (ค่าเฉลี่ย 4.12) ส่วนครูประจำชั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.11) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าอยู่ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นคุณภาพของการจัดการเรียนรวม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.27)

รองลงมาคือประเด็น คุณภาพของการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการ (ค่าเฉลี่ย 4.17) ส่วนประเด็นคุณภาพของการได้รับบริการเพื่อการพัฒนาที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด(ค่าเฉลี่ย 4.05)เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มบุคลากร พบว่าในทุกประเด็นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกกลุ่มโดยครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอนชั้นเรียนรวม และครูประจำชั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมในแต่ละตัวบ่งชี้คุณภาพ ในภาพรวมของทุกกลุ่มบุคลากร พบว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกตัวบ่งชี้ โดยตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานสูงที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ (ค่าเฉลี่ย 4.46) รองลงมา นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรวมกับเพื่อนในชั้นเรียน/โรงเรียนได้อย่างมีความสุข (ค่าเฉลี่ย 4.37) และ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (ค่าเฉลี่ย 4.36) ส่วนตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานต่ำที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ ตัวบ่งชี้ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมีความสามารถในการเรียนรู้สูงขึ้น(ค่าเฉลี่ย 4.00) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนรู้ได้ในสภาพแวดล้อมที่มีขีดจำกัดน้อยที่สุด(ค่าเฉลี่ย 3.76) และตัวบ่งชี้ นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด ฯลฯ มีผลการดำเนินงานต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.61) และเมื่อพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้คุณภาพ จำแนกตามกลุ่มบุคลากร พบว่า ตัวบ่งชี้ นักเรียนได้รับการคัดกรองตามประเภทความพิการ มีบุคลากรสองกลุ่ม ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียน มีความคิดเห็นว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.65 และ 4.54 ตามลำดับ และตัวบ่งชี้ นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) เช่น รับบริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด ฯลฯ มี บุคลากรหนึ่งกลุ่ม คือ ครูประจำชั้น มีความคิดเห็นว่ามีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.48 ส่วนที่เหลืออยู่ในมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นดังนี้เพราะโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรวมเป็นโรงเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคัดเลือกมาจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม ที่มีผลงานอย่างต่อเนื่อง หรือเป็นโรงเรียนดีประจำตำบล ผู้บริหารโรงเรียนและครูทุกคนมีความตระหนักเกี่ยวกับสิทธิ ความเสมอภาคในด้านการศึกษา และมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และได้ทำข้อตกลงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่าจะดำเนินการจัดการเรียนรวมอย่างต่อเนื่อง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ฉะนั้นในการดำเนินงานทั้งผู้อำนวยการโรงเรียน ครูการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวมต้องดำเนินงานไปด้วยกัน ดังนั้นระดับความคิดเห็นที่มีต่อผลการดำเนินงานในภาพรวมและรายประเด็นจึงอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เบญจรงค์ ทองอ่อน (2556: บทคัดย่อ) ที่รายงานว่าผลการดำเนินงานด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือผลผลิตด้านคุณภาพของการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนเรียนรวม ได้แก่ ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครู และผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียน โดยรวมเห็นว่า ผลผลิตของโครงการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านผลผลิตของโครงการทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด และสอดคล้องกับจินดาวรรณ ประยูรรัตน์ (2556: บทคัดย่อ) ที่พบว่าผลการประเมินด้านผลผลิต โดยรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก นักเรียนที่มีความบกพร่องได้เข้าเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล และนักเรียนที่มีความบกพร่องมีพัฒนาการด้านวิชาการ

อารมณ์ สังคม และการช่วยเหลือตนเองที่ดีขึ้น และ นักเรียนที่มีความบกพร่องได้รับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพเฉพาะบุคคล และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นจะพบว่าประเด็นคุณภาพของการได้รับการพัฒนาการเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผลการวิจัยเป็นดังนี้เพราะการให้บริการเพื่อการพัฒนาการเรียนที่มีความต้องการพิเศษดำเนินการของโรงเรียนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาอยู่ โดยเฉพาะการจัดตั้งศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ (SSS) ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมที่โรงเรียนต้องจัดตั้งขึ้นมาเพื่อให้เป็นศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ ที่เป็นศูนย์รวมแห่งการเรียนรู้ เป็นศูนย์รวมสื่อ อุปกรณ์ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมทั้งการให้บริการสอนเสริม กายภาพบำบัด ฝึกพูด เป็นต้น จึงทำให้ตัวบ่งชี้ที่นักเรียนสามารถเข้ารับบริการในศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษ มีระดับความคิดเห็นต่ำที่สุด โดยเฉพาะครูผู้สอนชั้นเรียนรวมที่มีความจำเป็นจะต้องใช้สื่อ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการพัฒนาการเรียน มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้ผลการดำเนินงานในประเด็นการให้บริการเพื่อการพัฒนาการเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธี เชษฐวิสูตร และคณะ (2558: 1054) ที่พบว่าสภาพการบริหารการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน โดยรวม อยู่ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการเรียนการสอน และ ด้านการบริหารจัดการ

2. การเปรียบเทียบผลของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวม

2.1 ครูการศึกษาพิเศษ มีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม โดยความคิดเห็นของครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม

2.2 ครูการศึกษาพิเศษและผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมในประเด็นคุณภาพของการได้รับการบริการเพื่อการพัฒนาการเรียนที่มีความต้องการพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กับครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม โดยความคิดเห็นของครูการศึกษาพิเศษและผู้อำนวยการโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวม ผลการวิจัยเป็นดังนี้เพราะถึงแม้ว่าในภาพรวมบุคลากรทุกกลุ่มในโรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมจะมีระดับความคิดเห็นต่อผลการจัดการเรียนรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายกลุ่มบุคลากรจะพบว่าครูการศึกษาพิเศษมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นสูงที่สุด รองลงมาคือผู้อำนวยการโรงเรียนอาจจะเพราะว่าครูการศึกษาพิเศษ และผู้อำนวยการโรงเรียนที่รับผิดชอบการจัดการเรียนรวมในภาพรวมเห็นว่าโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางการดำเนินงานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด การจัดการเรียนรวมบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ในขณะที่ครูประจำชั้น และครูผู้สอนชั้นเรียนรวมซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนาการเรียนที่มีความต้องการพิเศษอาจจะเห็นว่าการให้บริการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนมีปัญหาอยู่ และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษได้รับการพัฒนายังไม่เต็มศักยภาพจึงมีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นต่ำกว่าครูการศึกษาพิเศษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเกิด วิเศษรินทอง และคณะ (2552: 194) ที่พบว่าผู้บริหารและครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีปัญหาการจัดการศึกษา

สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ในภาพรวมครูที่รับผิดชอบเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีปัญหามากกว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริม และช่วยเหลือให้โรงเรียนต้นแบบการเรียนรู้รวมสามารถพัฒนา ศูนย์บริการทางการศึกษาพิเศษมีความพร้อมในการให้บริการทางการศึกษาพิเศษได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ควรกำหนดวาระปฏิบัติ (Agenda) ในการเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาหรือแผนการจัดช่วง เชื่อมต่อ (Transition Plan) นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในวาระแห่งชาติ เพื่อผลักดันเกี่ยวกับความเสมอภาค และความเป็นธรรมทางการศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนผ่านทางการศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ในการประเมินที่มีผลการประเมินระดับน้อยในการศึกษาครั้งนี้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยแบบต่อเนื่องในการดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน และการประเมินผลโครงการสำหรับเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเฉพาะกลุ่ม เช่น การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาในทุกระดับการศึกษา เช่น การศึกษาระดับปฐมวัย ระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา การศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้ครบในทุกระดับการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- จินดาวรรณ ประยูรรัตน์. (2556). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
โรงเรียนวัดล่าง(บวรวิทยายน 3). เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2558. เข้าถึงได้จาก
<http://www.kroobannok.com/u25349.info>
- บุญเกิด วิเศษรินทอง และคณะ. (2552). “ปัญหาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการ
พิเศษ ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1”.
วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 3, 2(กรกฎาคม-ธันวาคม): 143-154.
- เบญจรงค์ ทองอ่อน. (2556). รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนต้นแบบการจัดการเรียนรวม.
เข้าถึงเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559. เข้าถึงได้จาก [http://www.kroobannok.com/board_](http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=113494&bcat_id=16)
[view.php?b_id=113494&bcat_id=16](http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=113494&bcat_id=16)
- ปัญญา เจือจันทร์ อุษา คงทอง และชาติรี เกิดธรรม. (2552). “การประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการ
เรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี
เขต 2”. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ 3, 2
(พฤษภาคม-สิงหาคม): 75-89
- เมธี เชษฐวิสุต และคณะ. (2558). “การบริหารการศึกษาสู่มาตรฐานการศึกษาพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการ
เรียนร่วม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดน่าน”. วารสารวิชาการ Veridian
E-Journal ปีที่ 8, ฉบับที่ 1 (มกราคม – เมษายน) : 1054.
- สุรศักดิ์ เรือนงาม. (2555). “การศึกษาการบริหารการเรียนร่วมของโรงเรียนแกนนำสังกัด.
กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558) โครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
เรียนร่วมและเรียนรวม. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบการเรียนรวม.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2553. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.